

BASIN BÜLTENİ

<http://dilekce.kampanya.org.tr> Adresinde Yayınlanan Dilekçeye Cevap

Telekomünikasyon Kurumu, Ankara, 13.06.2008

Kurumumuza yukarıda bildirilen adreste de yayınlanan dilekçe örneği ile yapılan başvuruda 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde bilgi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 04/05/2007 tarihli ve 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele edilmesi Hakkında Kanun" 23/05/2007 tarihinde yürürlüğe girmiş, anılan Kanun'un uygulamasına ilişkin Başbakanlıkça hazırlanan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 30 Kasım 2007 tarihli ve 26716 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yasa ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığınca 23.11.2007 tarihinden itibaren erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına başlanılmıştır. Bunun yanında 5651 sayılı yasa dışında, başta Türk Telekom T.T.Net A.Ş. olmak üzere diğer erişim sağlayıcılar tarafından da mahkemelerce verilen erişimin engellenmesi kararları uygulanmaktadır.

İnternetin filtrelenmesi, modern dünyanın önemli konularından birisidir. Demokratik Batı ülkeleri öncelikli olarak kişisel bilgisayar, okul ve kütüphanelerde zararlı içeriklere erişimin engellenmesi kapsamında filtreleme işlemi yapmaktadır. Çocuk pornosu, ırkçılık gibi bazı suçlarla erişim sağlayıcı düzeyinde internet filtrelemesi uygulanmaktadır. Bu kapsamda internette bir çok bilgi ve haber bulmak mümkündür. (<http://www.tib.gov.tr/haberler.html>)

Avrupa Konseyinin 3-4 Nisan 2008 tarihlerinde Strazburg'da Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığı uzman personelinin de katıldığı bir toplantıda, kişisel bilgisayar ve erişim sağlayıcı düzeyinde filtreleme konuları konuşulmuş ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 26 Mart 2008 tarihli toplantısında internet filtreleme konusunda alınan internet filtrelemenin belirli kurallar kapsamında kullanılması ve bu vesileyle özgürlüğün yaşanması kararları tartışılmıştır. (http://www.coe.int/t/DG1/LEGALCOOPERATION/ECONOMICCRIME/cybercrime/default_en.asp)

20. yüzyılın en önemli buluşlarından birisi olan İnternette güzel ve faydalı içeriklerin yanında zararlı içeriklerin de bulunduğu bilinmektedir. Bütün dünyanın yapmak istediği ve 5651 sayılı yasa ve yönetmelikler ile hukuk sistemimize getirilen çok önemli olduğunu düşündüğümüz usul, bildir-kaldır (notice and takedown) usulüdür. İnternetin doğası nedeniyle bir içeriğe yüzde yüz erişimin engellenmesinin mümkün olmadığı gerçeği karşısında bu usulün etkili bir çözüm olduğu değerlendirilmektedir.

Dünyada İnternetin filtrelenmesi konusunda çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Çin, İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Suriye, Kuzey Kore gibi bir çok ülke, çeşitli sebeplerle bütün ülke İnternet trafik çıkışı üzerinden kapsamlı ve sansür anlamında internet filtreleme yapmaktadırlar. Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından 2002 yılında kurulan Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi (World Summit on the Information Society-WSIS) (<http://www.itu.int/wsis/index.html>) kapsamında demokratik olmayan ülkelerdeki sansür mahiyetindeki internet filtreleme konusunda ciddi çalışmalar yapılmış, alt gruplar kurulmuş ve yüzlerce sayfa raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca, Opennet Initiative (ONI) (<http://opennet.net/>), bu ülkelerdeki internet filtreleme konusunda çeşitli makale, rapor ve kitaplar yayınlamıştır.

Demokratik toplumlardaki İnternet filtreleme uygulamaları ile demokratik olmayan ülkelerdeki İnternet filtreleme uygulamaları dikkatlice incelendiğinde, ülkemizde 5651 sayılı Yasa ve Yönetmelikler ile Başkanlığımızca uygulanan yapının, Çin, İran vb. Ülkelerdeki uygulamalara hiç benzemediği çok net olarak görülecektir. <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/8196257.asp> adresinde yer alan haber, önemli bir yabancı akademisyen gözüyle bu kapsamda Türkiye'nin pozisyonunu belirlemek açısından kayda değerdir.

Öte yandan, Kurumumuza yapılan başvuruda sadece suç olan içeriğe erişimin engellenebileceği belirtilmektedir. Bu uygulama, sitenin tamamı değerlendirildiğinde sadece belirli kısımda suç teşkil eden içerik varsa şüphesiz doğru ve adaletli bir yaklaşım olacaktır. Ancak sitenin tamamı, suç teşkil eden içeriklerden oluşuyorsa bu etkili bir çözüm olmayacaktır. Kaldı ki İletişim Başkanlığı sitenin sadece belirli kısımlarında suç teşkil eden içerik bulunduğu takdirde site yetkilileri ile iletişime geçmekte ve erişim engellenmeksizin işlem tesis etmektedir. Ayrıca, sadece suç teşkil eden içeriğe erişimin engellenmesi hususunda (URL filtering) erişim sağlayıcılarla çalışmalar devam etmekte olup konuyla ilgili yapılan yazışmalarda başta Doç. Dr. Mustafa Akgül olmak üzere diğer İnternet alanındaki uzman kişilerin birikimlerinden yararlanılması gereğinin önemine işaret edilmiştir.

Bilgi edinme başvurusunda, erişimin engellenmesine konu olan mahkeme kararına ulaşmanın mümkün kılınması ve suç teşkil eden içerik nedeniyle erişimi engellenen sitelerin isimlerinin yayımlanması talep edilmektedir.

1.5651 sayılı Kanun özel bir yasa olup internet ortamındaki yayınları düzenlemekte ve internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcılar üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usulleri düzenlemektedir. Suç teşkil eden içerik nedeniyle erişimi engellenen sitelerin isimlerinin yayımlanması, mücadeleye ilişkin yöntemin ve bu sitelerin isimlerinin deşifresine dolayısıyla söz konusu suçlarla mücadelenin etkinliğinin azalmasına yol açacaktır. Bu yüzden, filtrelenen web sitelerinin tam listesinin yayınlanması mümkün değildir. İnternetin doğası gereği bir siteye erişimin % 100 engellenemediği de dikkate alındığında, söz konusu sitelerin adlarının yayınlanması adeta suç işlenmesini teşvik etmek anlamına gelecektir ki böyle bir uygulama hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacaktır. Ayrıca, Mart 2008'de bilişim konusunda çalışan altı sivil toplum örgütü tarafından yayınlanan bildiriye engellenen web sitesi için ülkemiz içinde ve dışında daha fazla negatif reklam ya da tanıtım oluşmasına sebep olmakta ve dünyadaki tüm internet kullanıcılarının ilgisini çekerek asıl amacın tam tersinin gerçekleşmesiyle sonuçlanacağı ifade edilmiştir. İçeriğinden sorumlu olmadıkları bir video veya ses/görüntü nedeniyle kısa süreli veya bir defaya mahsus da olsa erişimi engellenen sitenin yayınlanacak böyle

bir liste içerisinde yer alması ayrıca site ve yöneticileri bakımından negatif bir imaj yaratacağı da çok açıktır.

2.Öte yandan, 5651 sayılı kanun kapsamında yer alan suçlar dolayısıyla mağdur olan bireyler adli makamlara başvuru yapmakta ve bu nedenle çeşitli sitelere erişim engelleme işlemleri tesis edilmektedir. Mahkeme kararlarının yayınlanması bu kişilerin mağduriyetlerinin artmasına yol açacak telafisi güç maddi ve manevi zararlar doğacaktır.

4982 sayılı kanunun “Bilgi Edinmenin Sınırları” başlıklı beşinci bölümünde bilgi edinme kapsamı dışında kalan konular belirtilmiştir. Dolayısıyla, Kanunun 31. maddesine istinaden, adli makamlar tarafından verilen erişimin engellenmesi kararları, adli soruşturma ve kovuşturmayla ilişkin bilgi veya belgelerden olduğundan mahkeme kararlarının yayınlanmasına dair talep konusunun bilgi edinme kapsamı dışında olduğu değerlendirilmektedir. Anılan sebeplerden ötürü, mahkeme kararlarının UYAP üzerinden veya başka bir yöntemle yayınlanmasının Başkanlıkça mümkün olmayacağı veya en azından bunun Adalet Bakanlığı’nın takdirinde olduğu düşünülmektedir.

Söz konusu talepler Kurumumuza daha önceden de yazılı olarak yapılmış ve benzer açıklamalarla yazılı olarak cevap verilmiştir.

Kamuoyunun bilgisine saygıyla sunulur.